

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν οι, Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, Χημικός Μηχανικός- Μηχανικός Περιβάλλοντος, η Ξένια Ι. Λοϊζίδου Πολιτικός Μηχανικός/ Ακτομηχανικός και η Κυριακή Καμένου, Κοινωνιολόγος που συμμετέχει στο πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EUROLIFE.

www.akti.org.cy,

Για τις απόψεις/ σχόλια/ εισηγήσεις σας στο aktingo.blogspot.com.

Συμμετοχή του πολίτη στις αποφάσεις – Σύμβαση του Άαρχους

του Μιχάλη Ι. Λοϊζίδη*

Η Συνθήκη της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη σχετικά με την Πρόσβαση στις Πληροφορίες, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων, και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Ζητήματα, υιοθετήθηκε στις 25 Ιουνίου 1998 στην πόλη Aarhus της Δανίας. Η Συνθήκη του Aarhus, όπως είναι πλέον γνωστή, καθιερώνει πολλά δικαιώματα των πολιτών (σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο), που δομούνται σε 3 πυλώνες:

1. Πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες
2. Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων
3. Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

Αναμένεται από τις Αρχές κάθε συμβαλλόμενου κράτους (η Κύπρος είναι) να αναλάβουν τις υποχρεώσεις τους: να δημιουργήσουν τις απαραίτητες υποδομές, να παρέχουν υποστήριξη και να δίνουν τη δυνατότητα στον πολίτη να έχει εύκολη πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες, να συμμετέχει στη διαδικασία λήψης απόφασης και εάν δεν

ικανοποιούνται τα δύο πιο πάνω δικαιώματα, να μπορεί εύκολα ο πολίτης να προσφεύγει στη δικαιοσύνη.

Την εφαρμογή της νομοθεσίας στην Κύπρο ανέλαβε το Τμήμα Περιβάλλοντος, το οποίο αναρτεί στο διαδίκτυο ως δημόσια έγγραφα όλες τις περιβαλλοντικές μελέτες, ενώ καλεί πάντα τους άμεσα εμπλεκόμενους κάθε έργου να παραστούν στις συνεδρίες εξέτασης των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Ποιές άλλες υπηρεσίες γνωρίζετε να το κάνουν αυτό; Πόσες φορές κλήθηκαν επηρεαζόμενοι πολίτες σε συνεδριάσεις όπου λήφθηκαν αποφάσεις; Με ποιά γνώση και με ποιά μέσα θα εξετάσουν και θα προασπιστούν οι πολίτες τα καλώς νοούμενα συμφέροντά τους; Εν ολίγοις, πως μπορεί πχ ένα μικρό χωριό να έχει άποψη για μια βιομηχανία που πάει να κτιστεί κοντά του, αφού δεν διαθέτει ούτε την τεχνική γνώση ούτε τα χρήματα για να ζητήσει εξωτερική τεχνική υποστήριξη. Σε άλλες χώρες όπου η κλίμακες είναι άλλες, οι έλεγχοι γίνονται από το κράτος, από ειδικούς στις τοπικές αυτοδιοικήσεις, από ειδικούς που εκπροσωπούν οργανωμένα σύνολα και από επιστημονικά στελεχωμένους Μή Κυβερνητικούς Οργανισμούς όπως η WWF και η Green Peace. Στην Κύπρο ο βαθμός ελέγχου εκ των πραγμάτων είναι πολύ περιορισμένος και σε συνάρτηση με το εκτός χρόνου σύστημα δικαιοσύνης μας, στο οποίο ο πολίτης αποφεύγει να προσφύγει λόγω της εγγενούς ταλαιπωρίας που θα υποστεί, η δημόσια συμμετοχή όπως την προνοεί η Σύμβαση του Άαρχους είναι ανέφικτη.

Πρότασή μου, και είναι μια πρόταση που συζητάμε ευρέως στο χώρο μας, είναι να καθοριστεί ένα ποσοστό από το κόστος της μελέτης του κάθε υπό κρίση έργου, το οποίο να πηγαίνει στην τοπική αρχή ή την ομάδα των άμεσα επηρεαζόμενων, η οποία μέσω συγκεκριμένης διαδικασίας να μπορεί να διαμορφώσει την δική της ομάδα τεχνικών συμβούλων, η οποία θα χαίρει της εκτίμησης και εμπιστοσύνης των επηρεαζόμενων και η οποία θα παρακολουθεί το έργο από τον σχεδιασμό, στην μελέτη, την υλοποίηση και βεβαίως τη λειτουργία του. Το κόστος θα είναι πολύ μικρό σε σχέση με τις καθυστερήσεις και τις ακυρώσεις έργων που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια, ενώ μέσα από την διαδικασία αυτή θα επανακτηθεί η εμπιστοσύνη του κοινού ότι μπορούν να γίνουν έργα με τρόπο που να σέβονται την ποιότητα της ζωής τους.

Η δημόσια συμμετοχή είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα, είναι το θεμέλιο για μια σύγχρονη κοινωνία. Οφείλουμε ως πολίτες να διεκδικήσουμε αυτό το δικαίωμά μας από το κράτος, αν το κράτος δεν το σέβεται.

* Χημικός Μηχανικός/ Μηχανικός Περιβάλλοντος, Μέλος του Συμβουλίου Διευθυντών της ΑΚΤΗΣ Κέντρο Μελετών και Έρευνας

Μάθετε ότι

Σύμφωνα με την Οδηγία 2010/31/EU, μέχρι τις 31/12/2018 όλα τα νέα δημόσια κτήρια (συμπεριλαμβανομένων και των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων) και μέχρι τις 31/12/2020 όλα

ιδιωτικά κτήρια θα πρέπει να είναι «κτήρια μηδενικής ενέργειας» (άρθρο 9)! Ήτοι, να υιοθετούν μια σειρά από μέτρα, όπως ενέργεια από εναλλακτικές πηγές πχ φωτοβολταϊκά κλπ. Έχουμε 2011, νοιώθετε να γίνεται κάτι στην Κύπρο; Σε λίγο καιρό δε θα ξέρουμε τι πρόστιμα θα προπληρώνουμε στην ΕΕ για παραβάσεις των Οδηγιών. ΞΛ

Μικρές περιπλανήσεις....

Φαϊμπουργκ: η ηλιακή πόλη!

Στη νοτιοδυτική Γερμανία, κοντά στο Μέλανα Δρυμό, βρίσκεται το Φραϊμπουργκ, μια πόλη με 200,000 κατοίκους. Το 1970, η κυβέρνηση του κρατιδίου αποφάσισε να κατασκευάσει ένα πυρηνικό εργοστάσιο μόλις 30 χλμ από την πόλη. Οι κάτοικοι αντέδρασαν και το σχέδιο εγκαταλείφθηκε. Μετά από αυτή την επιτυχία οι κάτοικοι (με πρωτοστάτη το Δήμο) προώθησαν το σχέδιο να γίνει η πόλη τους η «Ηλιακή Πρωτεύουσα της Ευρώπης». Και το πέτυχαν. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν χιλιάδες σπίτια με φωτοβολταϊκά συστήματα, τα δημόσια κτήρια επίσης: πρόσφατα όλη η πρόσοψη του 19όροφου Κεντρικού Σιδηροδρομικού Σταθμού καλύφθηκε με 240 φωτοβολταϊκές μονάδες, το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο καλύπτει το 10% των ενεργειακών αναγκών του από τα φωτοβολταϊκά που έχει στη σκεπή του, όλα τα σχολεία καλύπτουν μέρος των αναγκών τους από τα δικά τους φωτοβολταϊκά, ενώ ένας νέος οικισμός με 2000 κατοικίες κατασκευάστηκε πρόσφατα στο χώρο ενός παλιού στρατοπέδου, όπου κάθε ένα από τα «ηλιακά σπίτια» είναι ένα μικρό εργοστάσιο ενέργειας: χρησιμοποιούν μόνο το 15% από την ενέργεια που παράγουν και το υπόλοιπο το πουλούν στο δίκτυο. Πέρα από αυτά, ο Δήμος του Φραϊμπουργκ κατάφερε να κάνει την πόλη κέντρο στην Ευρώπη για την επιστημονική έρευνα σε θέματα ενέργειας. Γιατί ζηλεύω αφάνταστα; Εσείς; Δείτε περισσότερα <http://www.solarregion.freiburg.de> . ΞΛ

Σπίτι και κτηνοτροφική μονάδα, με φωτοβολταϊκά σε ένα χωριό του Odenwald, Γερμανία, 2011. (φωτο Ξ. Λοϊζίδου)

Τεχνολογικές καινοτομίες

Τίποτα σε αυτή τη στήλη. Βάλτε καλύτερα περισσότερες φωτογραφίες.

Ζω ..... σε ένα τόπο που ο πολίτης δεν συμμετέχει

Σε στοχευμένη έρευνα κοινωνικών εταίρων που διεξήχθηκε στην Πάφο πριν ένα χρόνο στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου LitusGo, το 80% δήλωσε ότι ΔΕΝ υπάρχει/ δεν γνωρίζει αν υπάρχει νομοθεσία στην Κύπρο που να διασφαλίζει τη συμμετοχή του πολίτη στη λήψη απόφασης, ενώ το 88% θεωρεί ότι ΔΕΝ συμμετέχει ο πολίτης στη διαδικασία λήψη απόφασης. Σύμφωνα με άλλες σχετικές παγκύπριες έρευνες (πχ ΑΚΤΙ-RAI, 2008) το 75% πιστεύει ότι στην Κύπρο δεν υπάρχει νόμος για διασφάλιση της συμμετοχής του πολίτη στη διαδικασία λήψης απόφασης. ΞΛ

ΓΙΑΤΙ

- Γιατί ακόμα δεν έχουμε ακούσει για άμεση προώθηση σχεδίου για φωτοβολταϊκά; Ποια επιτροπή το χειρίζεται;
- Γιατί εξαντλούμε τους πολύτιμους λατομικούς μας πόρους, ρίχνοντας φυσικούς ογκόλιθους στα παράκτια έργα; Γιατί δεν έχουμε προωθήσει ΑΜΕΣΑ τη χρήση ανακυκλωμένων υλικών; Γιατί δεν μας ενημερώνει κανένας;
- Γιατί ενώ ο νόμος για την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες σχετικές με την υγεία, περιβάλλον και την ποιότητα ζωής τους έχει ψηφιστεί από το 2000, πολλοί είναι οι Δήμοι και οι Κοινότητες και βέβαια οι δημόσιες υπηρεσίες που αρνούνται επίμονα να δώσουν σχετικές μελέτες-πληροφορίες, μέχρι ο πολίτης να εργοδοτήσει δικηγόρο για να απειλήσει και να πάρει τις μελέτες;
- Γιατί δεν δημιουργούνται οι υποδομές για την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στη διαδικασία λήψης απόφασης στην Κύπρο, παρόλο που το Κράτος μας είναι υποχρεωμένο;